

Pokyny k uplatňování hranic smluv

Úvod

- 1.1. V souladu s čl. 16 nařízení (EU) č. 1094/2010 ze dne 24. listopadu 2010 (dále jen nařízení o zřízení orgánu EIOPA)¹ vydává orgán EIOPA pokyny založené na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II)² a zejména čl. 76 odst. 1 a čl. 78, jakož i čl. 17 a 18 prováděcích opatření³.
- 1.2. Tyto pokyny jsou určeny orgánům dohledu podle směrnice Solventnost II.
- 1.3. Pokyny se vztahují na pojišťovny a zajišťovny a podporují důsledné uplatňování hranic pojišťovacích a zajišťovacích smluv pro účely stanovení hranice mezi stávajícím a budoucím výkonem činností. Pokyny napomáhají stanovení, které pojistné a zajistné závazky s ohledem na budoucí pojistné vzniknou v souvislosti se smlouvou v souladu s čl. 17 a 18 prováděcích opatření.
- 1.4. Pro účely těchto pokynů znamená výraz „řídící a kontrolní orgány“ interní orgány založené za účelem kontroly pojišťoven a zajišťoven, které proto nelze považovat za třetí strany v případě, že vyjádří rozhodnutí nebo názor o výkonu práva ukončit smlouvu, odmítnout pojistné splatné na základě určité smlouvy nebo upravit výši plateb pojistného nebo plnění, které je splatné podle určité smlouvy.
- 1.5. Pokud nejsou určité pojmy definovány v těchto pokynech, mají význam definovaný v právních aktech uvedených v úvodu.
- 1.6. Tyto pokyny jsou platné od 1. dubna 2015.

Pokyn 1 – Důsledné uplatňování zásad

- 1.7. Pojišťovny a zajišťovny zajistí, aby ve všech pojistných a zajistných smlouvách byly důsledně uplatňovány zásady pro stanovování hranic smluv, a to zejména z dlouhodobého hlediska.

Pokyn 2 – Jednostranné právo

- 1.8. Pojišťovny a zajišťovny považují svoje právo ukončit, odmítnout nebo upravit pojistné nebo plnění splatné na základě pojistné nebo zajistné smlouvy za jednostranné, pokud pojistník ani třetí strana nemohou výkon tohoto práva omezit. Pro účely tohoto pokynu třetí strany nezahrnují orgány dohledu ani řídící a kontrolní orgány pojišťoven a zajišťoven.
- 1.9. Zejména:
  - a) V případech, kdy pro provedení úprav pojistného a plnění musí na základě zákona nebo podmínek jiné smlouvy, než je pojistná nebo zajistná smlouva, pojišťovna nebo zajišťovna získat externí posudek, existence takového požadavku by měla omezit jednostranné právo pojišťovny nebo zajišťovny

¹ Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 48–83.

² Úř. věst. L 335, 17.12.2009, s. 1–155.

³ Úř. věst. L 12, 17.01.2015, s. 1–797.

- na případy, kdy takový posudek udělí pojistníkovi nebo třetí straně právo do řečeného jednostranného práva pojišťovny nebo zajišťovny zasáhnout.
- b) Za omezení tohoto jednostranného práva nebudou pojišťovny a zajišťovny považovat riziko poškození dobré pověsti ani tlak konkurence.
  - c) Pojišťovny a zajišťovny budou mít za to, že vnitrostátní právní úprava jejich jednostranné právo omezuje pouze tehdy, pokud omezuje jeho výkon nebo právo jeho výkon omezit propůjčuje pojistníkovi nebo třetí straně.
  - d) Pojišťovny a zajišťovny nebudou brát v úvahu právo jednostranně upravit pojistné nebo plnění splatné na základě příslušné smlouvy, pokud výše splatného pojistného nebo plnění závisí výhradně na rozhodnutích pojistníka nebo oprávněné osoby.
  - e) Pojišťovny a zajišťovny nebudou brát v úvahu právo jednostranně ukončit smlouvu nebo odmítnout pojistné splatné na základě smlouvy, pokud je výkon tohoto práva, jak je uvedeno v podmínkách smlouvy, podmíněn vznikem škodní události.

Pokyn 3 – Donucovací schopnost

- 1.10. Pojišťovny nebo zajišťovny uznají svoji schopnost donutit pojistníka k úhradě pojistného pouze v případě, kdy je platba pojistníka právně vymahatelná.

Pokyn 4 – Plné zohlednění rizika

- 1.11. Při určování, zda úhrady pojistného plně odráží rizika obsažená v portfoliu pojistných a zajišťovacích závazků, pojišťovny a zajišťovny vyhodnotí, zda v okamžiku, kdy lze pojistné nebo plnění upravit, mají za všech okolností právo upravit pojistné nebo plnění tak, aby očekávaná současná hodnota budoucích úhrad pojistného překračovala očekávanou současnou hodnotu budoucích plnění a výdajů, které bude třeba uhradit v rámci portfolia.
- 1.12. Pro účely posouzení, zda úhrady pojistného plně odráží rizika obsažená v portfoliu pojistných a zajišťovacích závazků v souladu s čl. 18 odst. 3 a 7 prováděcích opatření, pojišťovny a zajišťovny zajistí, aby se toto portfolio skládalo ze závazků, u nichž mohou upravit pojistné a plnění za podobných okolností a s podobnými důsledky.
- 1.13. Pojišťovny a zajišťovny vezmou v úvahu veškerá individuální posouzení podstatných charakteristik pojištěných osob, která jim umožní získat potřebné informace k dostatečnému porozumění rizikům spojeným s pojištěnou osobou. V případě smluv, které zahrnují rizika úmrtnosti nebo zdravotní rizika podobná technikám uplatňovaným u životního pojištění, může být posouzení individuálního rizika provedeno ve formě sebehodnocení pojištěnou osobou nebo může obsahovat lékařskou prohlídku nebo lékařské šetření.

Pokyn 5 – Oddělitelnost smlouvy

- 1.14. Pojišťovny a zajišťovny posoudí, zda je k datu uznání možné smlouvu oddělit, a ke každému datu ocenění zkontrolují, zda nedošlo ke změnám, které mají dopad na předchozí posouzení.
- 1.15. Pojišťovny a zajišťovny stanoví, zda je možné smlouvu oddělit na základě vyhodnocení, že lze jasně určit dvě nebo více částí smlouvy, u nichž lze určit odlišné soubory závazků a odlišné pojistné.
- 1.16. V případě, že se opce nebo záruka týká několika částí smlouvy, pojišťovny a zajišťovny stanoví, zda je možné ji oddělit, nebo zda bude připsána příslušné části smlouvy.
- 1.17. Je-li smlouva pojistnou smlouvu podle směrnice Solventnost II, pojišťovny a zajišťovny budou mít za to, že pojistné nebo zajistné závazky zakládají všechny oddělené části smlouvy.

Pokyn 6 – Určení zřejmého dopadu na ekonomiku smlouvy

- 1.18. Při určování, zda má pojistné krytí události nebo finanční záruka zřejmý dopad na ekonomiku smlouvy, pojišťovny a zajišťovny budou brát v úvahu všechny potenciální budoucí peněžní toky, které mohou ze smlouvy plynout.
- 1.19. Pojišťovny a zajišťovny budou mít za to, že finanční záruka plnění má zřejmý dopad na ekonomiku smlouvy pouze v případě, pokud je tato finanční záruka spojena s úhradou budoucího pojistného a poskytuje-li pojistníkovi zřejmou finanční výhodu obchodní povahy.
- 1.20. Krytí konkrétní určité nejisté události, která nepříznivě ovlivňuje pojištěnou osobu, budou pojišťovny a zajišťovny považovat za krytí se zřejmým dopadem na ekonomiku smlouvy, pokud oprávněně osobě poskytuje významnou finanční výhodu.

Pokyn 7 – Odhad závazků

- 1.21. V případě, že podrobnosti smlouvy nebo plný rozsah závazků obsažených ve smlouvě pojišťovna nebo zajišťovna nemá v okamžiku uznání smlouvy k dispozici, provede odhad hranice smlouvy s využitím všech dostupných informací způsobem, který je v souladu se zásadami těchto pokynů.
- 1.22. Jakmile bude k dispozici více informací, pojišťovna nebo zajišťovna tento odhad přezkoumá.

Pokyn 8 – Zajistné smlouvy

- 1.23. Pojišťovny a zajišťovny na svoje přijaté zajistné smlouvy uplatní ustanovení článku 18 prováděcích opatření nezávisle na hranicích podkladových pojistných nebo zajistných smluv, k nimž se vztahují.

Pravidla pro dodržování pokynů a podávání zpráv

- 1.24. Tento dokument obsahuje pokyny vydané v souladu s článkem 16 nařízení o zřízení orgánu EIOPA. V souladu s článkem 16 odst. 3. tohoto nařízení jsou příslušné orgány i finanční instituce povinny vynaložit veškeré úsilí, aby se danými obecnými pokyny a doporučeními řídily.
- 1.25. Příslušné orgány, které se těmito pokyny řídí nebo budou řídit, by je odpovídajícím způsobem měly začlenit do svého rámce regulace či dohledu.
- 1.26. Do dvou měsíců od vydání pokynů v národním jazyce příslušné orgány sdělí orgánu EIOPA, zda se jimi řídí nebo hodlají řídit, jakož i odůvodnění v případě, že se pokyny řídit nebudou.
- 1.27. Pokud v této lhůtě nebude obdržena odpověď, bude se mít za to, že příslušné orgány nedodrží povinnost podávat zprávy a příslušné orgány budou takto oznámeny.

Závěrečná ustanovení o přezkumu

- 1.28. Orgán EIOPA je oprávněn tyto pokyny přezkoumávat a měnit.